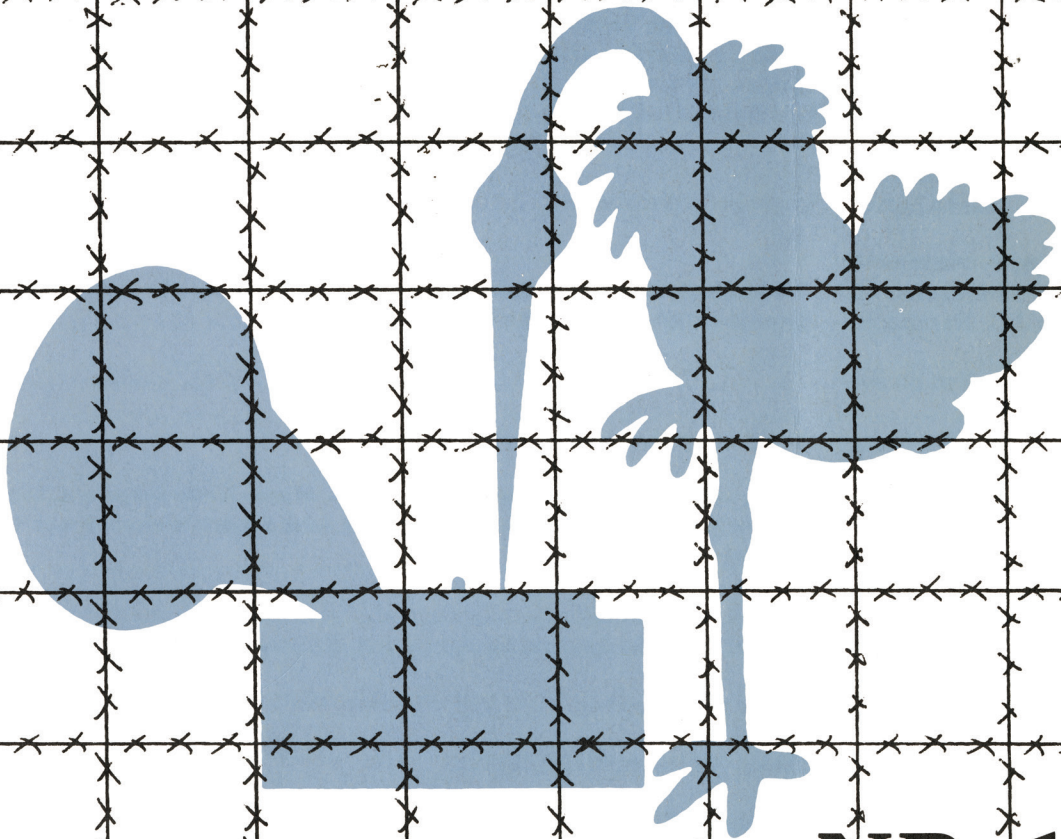

MODSRIL[★]

TIDSSKRIFT FOR MUSIKPOLITIK • KRITISKE MUSIKSTUDIER • KRITISK MUSIKPÆDAGOGIK

1981

NR. 13

4. ÅRG. – 1981 – NR. 13 . LØSSALG: KR. 18 . ABONNEMENT (4. ÅRG. – 6 NUMRE): KR. 96

Indhold		
Leder	Del og hersk?	3
Charlotte Rørdam Larsen	New Wave – forsøg på at fastholde en bølge	6
Henrik Adler	Tidens Ternede Tern	12
Sven Fenger	Musik og musikliv i »fattigfirserne«, »Huset« i Århus	16
Karin Sivertsen	Stanken der forsvandt	22
Hanne Tofte Jespersen	Den Rytmiske Aftenskole (2), Basis uden overbygning	26
Anmeldelser		
Karen Jensen	Ungdom og discokultur	28
Debat og kommentarer		
Minna Larsen	Om Modspil, staten og musikken	30
Peter J.O. Rasmussen	Rytmisk musik i dagens Danmark	32
Nye plader		33
Nye bøger		35
Redaktion	Henrik Adler, Lars Ole Bonde, Sven Fenger, Hanne Tofte Jespersen, Jens Henrik Koudal (ansvarlig for dette nummer), Peter Busk Laursen, Lars Nielsen, Søren Schmidt og Karin Sivertsen.	
Redaktionens adresser	Modspil, c/o PubliMus, Musikvidenskabeligt Institut, Universitetsparken 220, 8000 Århus C. Modspil, c/o Musikvidenskabeligt Institut, Klerkegade 2, 1308 København K.	
Administration	Kroghs Skolehåndbog, 7100 Vejle. Telefon 05-82 39 00.	
Tryk/Heftning	Heksetryk/Jørgen Meyer, Århus.	
Adresseændring og abonnement	meddeles til Kroghs Skolehåndbog.	

Del og hersk?

Den reviderede musiklov blev vedtaget af Folketinget ved tredje behandling 14. maj, og der kan derfor gøres status over lovbehandlingen og debatten omkring den.

Man havde specielt fra »rytmisk« side set frem til lovrevisionen med visse forhåbninger som følge af de senere års stadige påpegninger af lovens store slagside til fordel for det etablerede klassiske musikliv. Resultatet blev – langt fra så godt, som håbet, men ikke helt så slemt som frygtet. Ministeren har ønsket at komme kritikken i møde, men ikke villet »nedlægge symfoniorkestre« el. lign. I stedet blev lovens beløbsramme foreslået udvidet med 8 mill. kr., så der i fremtiden under musikloven er afsat 30 mill. kr. til landsdelsorkestrene og 18 mill. kr. til resten af landets musikliv. Statsmagtens præferencer på musikområdet er altså stadig ganske tydelige – specielt når man husker, at Det kgl. Teater, radioens symfoniorkestre, radiokoret og de fem konservatorier årligt støttes med 120–130 mill. kr. uden for musikloven – og set under den synsvinkel er de 8 mill. kun en bitte klat. På den anden side må man huske, at i de nuværende krisetider må selv en udvidelse af beløbsrammen med 8 mill. kr. til musikformål anerkendes som et skridt i den rigtige retning.

Ministerens konkrete ændringsforslag til loven er i virkeligheden ikke store, og de fleste partier konstaterede da også ved førstebehandlingen, at musikloven – forstået som en ramme – havde været en succes. Det er nok grunden til, at debatten i Folketinget ikke førte til mere dybtgående principdiskussioner. Udvalgsbehandlingen førte til fremsættelsen af 10 ændringsforslag, hvoraf kun de to, som regeringen støttede, blev vedtaget. De indebærer, at loven (og de udvidede bevillinger) allerede får virkning fra 1. juli i år, og at den skal revideres igen i 1984–85. Derudover opnåede Venstre løfte fra ministeren om, at den »særskat«, som KODA's medlemmer betaler til den kulturelle fond (p.t. ca. 2½ mill. kr.), skal forsøges afskaffet, når loven om Det kgl. Teater og den kulturelle fond skal revideres i 1982–83. Derimod lykkedes det desværre ikke SF at få pålagt Kbh.'s og Frederiksbergs kommuner at nedsætte musikudvalg – parallelt til den lovfæstelse af amtsmusikudvalgene, som blev vedtaget. Sådanne udvalg kunne have fungeret

som et pres på disse kommuner til at leve op til deres forpligtelser overfor musikaktiviteter. Under udvalgsarbejdet havde SF's medlem iøvrigt med overraskelse konstateret, at »amtsmusikudvalgene er meget mere venlige og elskværdige overfor den nyere og den rytmiske musik end musikrådet er«.

Under andenbehandlingen morede Kr. Povlsgård tilhørerne ved at formulere sin ekstreme liberalisme på følgende måde:

»Som jeg sagde før, vil de have penge allesammen, men det er rystende at se, hvor lille en procentdel, de selv har formået at indtjene. Hvis der virkelig var et sådant behov for disse forskellige orkestre, landsdelsorkestre og hvad vi har, så ville folk jo betale for det. De ville i hvert fald gerne betale for at se Ole Olsen køre speedway i Vojens, dengang han var på toppen. (*Munterhed*). Ja, man må godt grine, når jeg siger sådan noget. Er musik finere end speedway? Det er kultur begge dele, ikke? Men der er nogle herinde, der . . . uha, uha, uha, uha«.

Vi kan også godt lide speedway i Modspil, men Preben Wilhjelm har nu helt ret, når han hertil replicerede:

»Fremskridtspartiets holdning, som går ud på, at en hvilken som helst menneskelig, social eller kulturel aktivitet skal vise sin berettigelse ved at være forretningsmæssig forsvarelig, er selvfølgelig fuldstændig logisk og konsekvent ud fra det økonomiske system, vi lever i, og derfor også gedigen fladpandet«.

Under tredjebehandlingen tog kun Wilhjelm ordet – med en konstatering af, at regimentsmusikken alene faktisk har nydt godt af en noget større bevilling end de 10 mill. kr., der hidtil har været bevilget som »frie« midler på musikloven. Den reviderede musiklov blev vedtaget med stort flertal, idet kun Retsforbundet og Fremskridtspartiet stemte imod.

Debatten udenfor Folketinget har været anderledes skarp og voldsom. Der har været en debat mellem repræsentanter for den moderne kompositionsmusik Bo Holten og Ivan Hansen fra kredsen omkring Dansk Musiktidsskrift på den ene side og på den anden side repræsentanter fra den rytmiske musik omkring tidsskriftet MM. Der har fra rytmisk side (især Arvid Meyer og John Jørgensen) været en skarp kritik af lovrevisio-

nens overfladiskhed – f.eks. at hele skolemusikområdet er udenfor og er meget dårligt kørende som basis for unges senere beskæftigelse med musik. Endelig har vi haft en voldsom debat på folkemusikområdet – især i dagbladet Information – hvor også et par af Modspils redaktionsmedlemmer har deltaget (se opsummeringen i sidste nummer af Modspil).

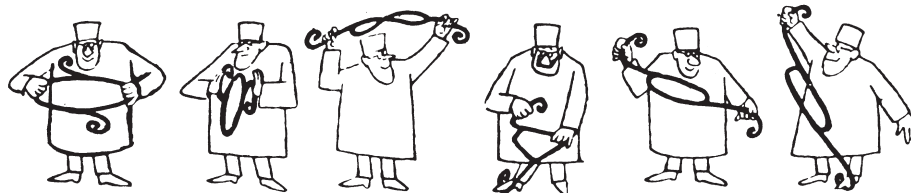
Det er et kedeligt fællestræk i debatterne, at de i for høj grad er blevet skyttegravskrige mellem forskellige musikgenrer. Debatten omkring kompositionsmusikkens mere eller mindre rytmiske karakter og den rytmiske musiks mere eller mindre kommercielle ditto har ikke virket afklarende for en forståelse af genrerens identiteter og specielle kvaliteter. I folkemusikdebatten har man f.eks. i for høj grad diskuteret spørgsmålet »hvad er rigtig folkemusik?« – i stedet for mere konkret at diskutere, hvilken slags musikaktiviteter (og herunder folke-musik), som staten bør støtte. Og samtidig har de diskuterende parter – hvad enten det er folkemusik, rytmisk musik eller kompositionsmusik – med få undtagelser i for høj grad undgået at argumentere for deres egen genres og deres eget miljøes kvaliteter og berettigelse. Og midt i kravene om folkemusik-konservatorium, folkemusikbank, rytmisk konservatorium o.l. har ingen tænkt på farerne ved denne langsigtede institutiona-lisering og statsliggørelse af musiklivet (se Modspil 11).

På den baggrund ligner det en tanke, at forskellige poster på musiklovens tilskud skal deles mellem miljøer, som ligger et stykke fra hinanden. F.eks. skal 700.000 anvendes til »forbed-ring af folkemusikkens samt elektronmusikkens vilkår i Dan-mark«. Til forbedring af uddannelsesmulighederne for musik-pædagoger m.m. er både den rytmiske musik, grundkurser for musikpædagoger og en konsulentordning for den frivillige musikundervisning slået sammen med en merbevilling på 2,5 mill. kr. I den sammenhæng er det ærgeligt, at Det danske

Jazzcenter først så sent som 14 dage før lovens endelige ved-tagelse tog sig sammen til at prøve at samle hele musiklivet omkring de utilstrækkeligheder, centrets leder tidligere havde påvist, og som gjaldt hele musiklivet. Men der skal nok en læn-gere afklaring til i musiklivets forskellige »leje« inden det lyk-kes, selvom det umiddelbart synes indlysende rigtigt.

Hovedproblemet ved musikloven er *stadig* konflikten mel-lem de mange gode intentioner og de manglende bevillinger til at opfylde disse intentioner. Der er imidlertid ingen grund til at lægge hænderne i skødet de næste fire år, fordi »toget er kørt«. Musiklovens »frie« 18 mill. kr. uddeles iflg. lovens bogstav til *aktiviteter* og ikke til *genrer*, idet der opregnes 10 støtteområ-der. De stadig underprivilegerede »rytmiske« og »folkemusi-kalske« miljøer må prøve at presse ansøgninger igennem under stort set *alle* disse støtteområder. F.eks. kan det under punkt-et *Udgivelser* ikke være rigtigt, at kun »Samfundet til udgivel-se af Dansk Musik« skal have tilskud til nodeudgivelser, og at kun Dansk Musik Antologi (især ældre, dansk komposi-tionsmusik) og Den danske Jazzkreds skal have støtte til pladeudgivelser. Man kan f.eks. begynde med at rekvirere lov-teksten og bemærkningerne til den (fåes bl.a. gennem Schultz' boghandel, Kbh.) samt Musikrådets udførlige oversigt over bevilgede og afslåede ansøgninger siden 1976 (direkte fra Musikrådet). Det materiale er godt at få ideer af og bruge i argumentationen. Derefter drejer det sig om at opstille kon-struktive, konkrete projekter og at prøve at få dem igennem ved at organisere sig, gennem offentlig debat, kontakt til Musik-rådet og dets repræsentantskab o.s.v. Musikloven er ganske vist stadig ikke tilfredsstillende – men den bør udnyttes til det yderste.

Søren Schmidt og Jens Henrik Koudal

tegning fjernet
af copyrightmæssige hensyn